

Statens vegvesen

Vedlegg 1 - Høringsnotat

Høring om forslag til forskrift om endring i førerkortforskriften

Trafikant og kjøretøy
Trafikant
Førerkort
25. juni 2026
Vår ref. 26/194152

Innhold

1	Innledning	2
2	Bakgrunn	2
3	Gjeldende rett	2
3.1	EØS-rett	2
3.1.1	Innledning	2
3.1.2	Førerkortdirektivets krav til synsfelt	3
3.1.3	Førerkortdirektivets unntaksbestemmelse	3
3.2	Førerkortforskriften	3
3.2.1	Førerkortforskriften vedlegg 1 § 9 - kravene til synsstyrke og synsfelt	3
3.2.2	Førerkortforskriften vedlegg 1 § 11 – unntak fra kravene til synsstyrke og synsfelt	4
4	Nærmere om forslaget til endring av § 11	4
5	Forslaget	4
6	Økonomiske og administrative konsekvenser	5
7	Høringsfrist	5

1 Innledning

Statens vegvesen sender med dette på høring forslag til endringsforskrift til forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort (førerkortforskriften). Høringen er utarbeidet i samarbeid med Helsedirektoratet. Endringene gjelder førerkortforskriften vedlegg 1 § 11 om vurdering ved ikke oppfylte krav til synsstyrke eller synsfelt.

Etter førerkortforskriften vedlegg 1 § 11, kan det «i helt spesielle tilfeller», og etter uttalelse fra øyelege, gis førerett i førerkortgruppe 1 selv om kravene til synsstyrke eller synsfelt ikke er oppfylt. Synsfunksjonen må ikke være ytterligere svekket på grunn av andre forhold. Kjørevurdering må være gjennomført etter anmodning fra statsforvalteren og førerett må være anbefalt av Statens vegvesen.

Som en del av et pågående arbeid med å revidere [førerkortveilederens](#) kapittel om synsfelt har Helsedirektoratet vurdert at det er hensiktsmessig å endre ordlyden i førerkortforskriften vedlegg 1 § 11. Det foreslås at ordlyden endres slik at personer som ikke oppfyller kravene til synsstyrke eller synsfelt for førerkortgruppe 1 i «*særlige tilfeller*» likevel kan få førerett, forutsatt at visse vilkår er oppfylt. I dag gir bestemmelsen mulighet til å gi slikt unntak fra synskravene «*i helt spesielle tilfeller*».

Forslaget beskrives nærmere i høringsnotatets kapittel 4.

2 Bakgrunn

Den som skal ha førerett for motorvogn i Norge må oppfylle helsekravene som er fastsatt i førerkortforskriften vedlegg 1. Helsekravene i førerkortforskriftens vedlegg 1 er fastsatt på bakgrunn av de minimumskrav til helse som er fastsatt i direktiv [2006/126/EF](#) (EUs tredje førerkortdirektiv).

Helsedirektoratet har det faglige ansvaret for helsekrav for førerett. Gjennom førerkortveilederen gir Helsedirektoratet retningslinjer til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i førerkortforskriftens vedlegg 1. I førerkortveilederens kapittel 4 er det gitt utfyllende retningslinjer om helsekravene til syn. Helsedirektoratet har igangsatt en revisjon av veilederens avsnitt som omhandler synsfelt og avsnitt som omhandler vurdering ved ikke oppfylte krav til synsstyrke eller synsfelt. I denne forbindelse er det vurdert at øyelegers adgang til å gjøre unntak etter bestemmelsen i førerkortforskriften vedlegg 1 § 11 bør utvides til å gjelde «*særlige tilfeller*», og ikke bare «*helt spesielle tilfeller*», slik ordlyden er i dag. Forslag til endring av førerkortforskriften vedlegg 1 § 11 sendes derfor på høring.

Endringene i førerkortveilederen sendes på høring av Helsedirektoratet, og publiseres på deres [nettsider](#). Høringen om endringer i førerkortveilederen og høringen om endring av førerkortforskriften vedlegg 1 § 11 må sees i sammenheng.

3 Gjeldende rett

3.1 EØS-rett

3.1.1 Innledning

EUs tredje førerkortdirektiv ([2006/126/EF](#)) etablerer et harmonisert regelverk for utstedelse, fornyelse og gjensidig anerkjennelse av førerkort i EØS. Det innebærer at medlemsstatene er forpliktet til å fastsette visse krav for å kunne erverve og beholde førerett, herunder krav til helse. Et sentralt formål med regelverket er å sikre trafiksikkerhet og legge til rette for gjensidig anerkjennelse av førerkort mellom medlemsstatene, slik at føreretten kan benyttes i hele EØS-området.

Helsekrav for førerett er fastsatt i direktivets vedlegg III og omfatter blant annet krav til syn. Ettersom helsekravene i direktivet er minimumskrav, må medlemsstatene fastsette krav tilsvarende eller strengere enn disse. Helsekravene er som utgangspunkt absolutte, og det kan kun gjøres unntak der direktivet uttrykkelig åpner for dette.

Ved endringsdirektiv til tredje førerkortdirektiv (direktiv 2009/113/EF) ble helsekravene til syn skjerpet og presisert. Samtidig ble det satt et tydelig skille mellom førergruppene, ved at direktivet åpner for visse unntak og individuelle vurderinger for synskravene for førerkortgruppe 1 (lette klasser), men ikke for synskravene for førerkortgruppe 2 (tunge klasser).

EUs fjerde førerkortdirektiv ble vedtatt i november 2025 ([\(EU\) 2025/2205](#)) og viderefører synskravene som er fastsatt i tredje førerkortdirektiv.

3.1.2 Førerkortdirektivets krav til synsfelt

I tredje førerkortdirektiv vedlegg III nr. 6.1. er det fastsatt følgende krav til syn for førere i førerkortgruppe 1:

“Applicants for a driving licence or for the renewal of such a licence shall have a binocular visual acuity, with corrective lenses if necessary, of at least 0,5 when using both eyes together.

Moreover, the horizontal visual field should be at least 120 degrees, the extension should be at least 50 degrees left and right and 20 degrees up and down. No defects should be present within a radius of the central 20 degrees.

When a progressive eye disease is detected or declared, driving licences may be issued or renewed subject to the applicant undergoing regular examination by a competent medical authority.”

3.1.3 Førerkortdirektivets unntaksbestemmelse

I tredje førerkortdirektiv vedlegg III nr. 6 er det fastsatt følgende om muligheten til å gjøre unntak fra kravene til syn for førere i førerkortgruppe 1:

“For group 1 drivers, licensing may be considered in ‘exceptional cases’ where the visual field standard or visual acuity standard cannot be met; in such cases the driver should undergo examination by a competent medical authority to demonstrate that there is no other impairment of visual function, including glare, contrast sensitivity and twilight vision. The driver or applicant should also be subject to a positive practical test conducted by a competent authority.”

3.2 Førerkortforskriften

3.2.1 Førerkortforskriften vedlegg 1 § 9 - kravene til synsstyrke og synsfelt

Tredje førerkortdirektiv er gjennom EØS-avtalen, vedlegg XIII, gjort bindende for Norge, direktivets bestemmelser er gjennomført i førerkortforskriften. Helsekravene for førerrett er gjennomført i førerkortforskriften vedlegg 1. Kravene til syn fremgår av vedleggets kapittel 4.

Førerkortforskriften vedlegg 1 § 9 nr. 1 og 2 fastsetter krav til synsstyrke og synsfelt. Kravene til syn er strengere for førerkortgruppe 2 og 3 (tunge klasser) enn for førerkortgruppe 1 (lette klasser).

Synsstyrke

For førerkortgruppe 1 stilles det krav om synsstyrke på minst 0,5 for begge øyne samlet eller 0,5 for ett øye. For førerkortgruppe 2 og 3 stilles det krav om synsstyrke på begge øyne, hvor minstekravet er 0,8 for det ene øyet og 0,1 for det andre øyet, i tillegg til mer omfattende krav til synsfelt enn for førerkortgruppe 1.

Synsfelt

For førerkortgruppe 1 stilles det krav til synsfelt om minst 120 grader vidt i horisontalplanet, 50 grader til hver side og 20 grader opp- og nedadgående ved blikkretning rett fram og ingen utfall innenfor en radius på 20 grader ved blikk rett fram. For førerkortgruppe 2 og 3 er kravet minst 160 grader vidt i horisontalplanet, 70 grader til hver side og 30 grader opp- og nedadgående ved blikkretning rett fram, og ingen utfall innenfor en radius på 30 grader ved blikk rett fram.

3.2.2 Førerkortforskriften vedlegg 1 § 11 – unntak fra kravene til synsstyrke og synsfelt

Førerkortforskriften vedlegg 1 § 11 fastsetter et unntak fra kravene til synsstyrke og synsfelt:

«I helt spesielle tilfeller, og etter uttalelse fra øyelege, kan det gis førerett i førerkortgruppe 1 selv om kravene til synsstyrke eller synsfelt ikke er oppfylt. Synsfunksjonen må ikke være ytterligere svekket på grunn av andre forhold. Kjørevurdering må være gjennomført etter anmodning fra statsforvalteren, og førerett må være anbefalt av Statens vegvesen.»

Bestemmelsen åpner altså for at det gjøres unntak fra synskravene etter en individuell vurdering. Unntaksmulighetene er begrenset til førerkortgruppe 1, og tilsvarende unntaksadgang finnes ikke for førerkortgruppe 2 og 3.

4 Nærmere om forslaget til endring av § 11

Førerkortforskriften vedlegg 1 § 11 åpner for at det kan gis unntak fra de generelle kravet til synsstyrke og synsfelt som er fastsatt i vedleggets § 9. Unntak fra kravet til synsstyrke og synsfelt kan gis dersom følgende vilkår er oppfylte:

- Synsfunksjonen er ikke svekket grunnet andre forhold
- Det foreligger uttalelse fra øyelege
- Det er gjennomført kjørevurdering hos Statens vegvesen med resultat «anbefalt førerett»
- Det aktuelle tilfellet anses å være et helt spesielt tilfelle

Det er høy terskel for å kunne få unntak etter § 11, jf. vilkåret om at unntak kun gis i «helt spesielle tilfeller».

I arbeidet med revisjon av retningslinjene for synsfelt i førerkortveilederen har Helsedirektoratet sett at det vil være hensiktsmessig å endre ordlyden i § 11. Ordlyden foreslås endret ved at dagens ordlyd «i helt spesielle tilfeller» endres til «i særlige tilfeller». Justeringen anses å være i tråd med ordlyden i tredje førerkortdirektiv vedlegg III nr. 6.

Formålet med forslaget er at øyeleger i større grad enn i dag skal kunne benytte denne unntaksbestemmelsen innenfor rammen som er gitt i direktivet. Den foreslåtte endringen har til hensikt å gi øyeleger noe større faglig handlingsrom til å identifisere de tilfellene hvor det, etter en konkret og helhetlig medisinsk vurdering, kan være grunnlag for å la en fører som ikke oppfyller kravene til synsstyrke eller synsfelt få gjennomføre kjørevurdering. Samtidig innebærer ikke endringen at alle søkere som ikke oppfyller synskravene automatisk skal få anledning til kjørevurdering.

Øyelegen må fortsatt foreta en streng medisinsk vurdering av om førerens samlede helsetilstand og synsfunksjon er slik at vedkommende kan anses egnet til å gjennomføre en kjørevurdering på en trafiksikker måte. Det forutsettes blant annet at det ikke foreligger andre helse- eller synssvekkelser som samlet sett tilsier at føreren er uegnet. Bestemmelsen skal bare benyttes i de tilfellene hvor førerens situasjon, til tross for manglende oppfyllelse av synskravene, kan karakteriseres som et særlig tilfelle.

Formålet med endringen er dermed å sikre at unntaksbestemmelsen anvendes mer presist, uten at bestemmelsen gis et videre anvendelsesområde enn det som følger av EØS-retten. Samtidig legges det til rette for at enkelte førere i avgrensede tilfeller kan få vist gjennom kjørevurdering om de er i stand til å føre motorvogn i førerkortgruppe 1 på en trafiksikker måte.

5 Forslaget

Forslag til endringsforskrift følger som vedlegg 2 til høringsbrevet.

6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget til endring av førerkortforskriften vedlegg 1 § 11 er ikke ventet å medføre økonomiske og administrative konsekvenser av stor betydning. Forslaget kan medføre enkelte administrative konsekvenser for Statens vegvesen i form av flere kjørevurderinger. Ettersom terskelen for å gi unntak senkes noe, vil endringen kunne gi flere personer, som i dag ikke har førerett grunnet manglende oppfyllelse av kravene til synsstyrke og synsfelt, førerett i førerkortgruppe 1.

7 Høringsfrist

Vi ber om høringsinstansenes uttalelser innen **28. september 2026**. Svar som kommer inn etter denne fristen, kan ikke påregnes å bli tatt hensyn til.

Høringssvar kan enten:

- lastes opp elektronisk under selve høringen på våre nettsider,
- sendes som e-post til firmapost@vegvesen.no eller
- sendes pr. post til:

Statens vegvesen
Trafikant og kjøretøy
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Vennligst oppgi vårt referansenummer 26/194152 dersom høringssvar sendes inn via e-post eller pr. post.

Statens vegvesen
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Tlf: (+47) 22 07 30 00

firmapost@vegvesen.no

www.vegvesen.no

Tryggere, enklere og grønnere reisehverdag